

Monitor aanpak softdrugsproblematiek Beijum en Lewenborg

B. Bieleman

A. Kruize

M. Sijtstra

INTRAVAL
Onderzoek en Advies

1. Inleiding

Uit onderzoek van INTRAVAL in opdracht van de gemeente Groningen in 2011 is gebleken dat het middelengebruik, in het bijzonder softdrugsgebruik, door jongeren in Noordelijk zorgelijk was. Zo gebruikten de jongeren relatief vaak en vanaf een jonge leeftijd softdrugs en was softdrugs in de Groningse wijken Beijum en Lewenborg makkelijk verkrijgbaar, mede via jeugdige wietkoeriers. Op basis van verschillende gegevens en waarnemingen kwamen de onderzoekers tot een schatting van zo'n 350 minderjarig jongeren in Beijum en Lewenborg die blowen, waarvan ongeveer 50 dit dagelijks doen.

Plan van aanpak

Op verzoek van de gemeente heeft INTRAVAL in 2012 een plan van aanpak opgesteld, waarin drie onderdelen centraal staan: preventie, curatie en handhaving. Vervolgens is het plan door de gemeente geoperationaliseerd en goedgekeurd door de gemeenteraad. De hoofddoelstelling van de aanpak is het gebruik van en de handel in softdrugs onder jongeren in Beijum en Lewenborg terug te dringen en – zo mogelijk – te voorkomen. Verschillende organisaties - scholen, jongerenwerk (MJD), Verslavingszorg Noord-Nederland (VNN), politie, HALT, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), woningcorporaties en gemeente - zijn vervolgens in een pilot met het plan van aanpak aan de slag gegaan.

Monitor

De gemeente Groningen wil graag inzicht in de voortgang en resultaten van de pilot en heeft INTRAVAL opdracht gegeven de ontwikkelingen te monitoren. Hiervoor zijn indicatoren opgesteld, waarbij onderscheid is gemaakt in:

1. Inspanningen
 - a. input: de middelen die worden ingezet voor het leveren van de activiteiten
 - b. proces: de wijze waarop de activiteiten tot stand komen en wordt samengewerkt
2. Resultaten
 - c. output: de door de betrokken organisaties ontplooidde activiteiten (opbrengsten)
 - d. outcome: de uiteindelijke resultaten van de geleverde prestaties voor de samenleving (uitkomsten)¹

Drie metingen

Vanaf de start van de uitvoering van het plan van aanpak per 1 januari 2014 zijn door onderzoekers van INTRAVAL gegevens voor de indicatoren verzameld bij de betrokken organisaties. Ze hebben informatie aangeleverd over de indicatoren die voor hun organisatie van toepassing zijn. De gegevens zijn per half jaar opgevraagd, waardoor in totaal drie metingen zijn te onderscheiden: het eerste en tweede halfjaar van 2014 en het eerste halfjaar van 2015. Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen op

¹ Voldoende informatie over de outcome is niet of nauwelijks voorhanden. Hiervoor zou een vergelijkbaar onderzoek moeten worden uitgevoerd als dat in 2011.

het gebied van de inspanningen en resultaten over de drie metingen beschreven. In de bijlage worden de resultaten per indicator weergegeven.

2. Inspanningen

De inspanningen die in de pilot zijn geleverd zijn onder te verdelen in twee categorieën: de middelen die worden ingezet voor het leveren van de activiteiten (input) en de wijze waarop de activiteiten tot stand komen en wordt samengewerkt (proces). In deze paragraaf komen eerst de belangrijkste ontwikkelingen van de input aan bod gevolgd door die voor het proces.

Input

Om het plan van aanpak op een goede wijze uit te voeren zijn voldoende middelen bij de betrokken organisaties vereist. Het gaat hierbij zowel om de inzet van personeel (bijvoorbeeld het verleggen van prioriteiten binnen de organisatie naar de aanpak van softdrugs) als om materiële zaken (bijvoorbeeld het ontwikkelen en inzetten van een voorlichtingspakket). Over de drie meetmomenten zijn de volgende ontwikkelingen waar te nemen.

Instrumenten

Het blijkt dat de organisaties een breed scala aan instrumenten beschikbaar hebben (bijvoorbeeld pakketten, cursussen, en posters), maar niet elke organisatie heeft evenveel beschikbaar. Zo heeft VNN veel voorlichtingsmateriaal en cursussen op het gebied van softdrugs, terwijl andere organisaties hierover niet zelf beschikken. Overigens stellen organisaties hun eigen instrumenten beschikbaar voor activiteiten van anderen, die hiervan vervolgens gebruik maken.

Inzet

Ondanks het grote aantal beschikbare instrumenten zijn deze niet even gestructureerd ingezet. Bepaalde activiteiten zijn stelselmatig uitgevoerd, bijvoorbeeld het organiseren van de Maand van Liefde en Genot in het kader van het programma 'De gezonde school en genotmiddelen' in april 2014 en 2015 en het controleren van jongeren op alle activiteiten van MJD. Andere activiteiten zijn enkele keren uitgevoerd. Zo is bijvoorbeeld de kennisquiz van VNN alleen in het eerste halfjaar van 2014 uitgevoerd, terwijl de inzet van een drugshond op scholen en het betrekken van een ex-blower bij het geven van voorlichting over blowen alleen in de tweede helft van 2014 hebben plaatsgevonden. Daarnaast zijn sommige activiteiten niet uitgevoerd, zoals het geven van docentcursussen over preventie en signalering van softdrugs-problematiek. Overigens zijn de uitgevoerde activiteiten niet altijd uitsluitend gericht op softdrugs. Zo is bijvoorbeeld het Spel Trip in combinatie met de leskoffer van VNN alleen ingezet op het thema alcohol.

De organisaties geven aan dat instrumenten soms niet zijn ingezet, omdat volgens hen de problematiek (tijdelijk) niet speelde of omdat aan de aanpak van andere

problematiek (bijvoorbeeld omgaan met sociale media) prioriteit werd gegeven. Verder zijn in de loop van de pilot een aantal nieuwe instrumenten ontwikkeld en uitgevoerd die niet in het oorspronkelijke plan van aanpak stonden vermeld (bijvoorbeeld een training motiverende gespreksvoering).

Proces²

Naast de mogelijkheid verschillende instrumenten in te zetten dienen de betrokken partijen tevens onderling goed op de hoogte te zijn van elkaars activiteiten, expertise en mogelijkheden. Door regelmatig overleg kunnen tijdig signalen over jongeren die te jong of te veel blowen worden uitgewisseld en kunnen te ondernemen acties worden afgesproken. Tevens kunnen dan interventies op elkaar worden afgestemd.

Veranderingen

De wijze waarop activiteiten tot stand komen en wordt samengewerkt is volgens de organisaties veranderd. In het algemeen geven ze aan dat de samenwerking is toegenomen, vooral in de tweede helft van 2014. Zo geeft MJD aan vanaf de zomer van 2014 gericht samen te werken met collega's vanuit straathoekwerk en sportwerk, schoolmaatschappelijk werk, scholen, VNN en politie aan de aanpak van de softdrugsproblematiek. Op basis van deze samenwerking zijn op diverse scholen voorlichtingsactiviteiten opgezet, workshops georganiseerd en gericht outreachend gewerkt. Ook VNN bevestigt deze samenwerking. Scholen onderstrepen eveneens deze samenwerking en geven daarnaast aan dat in de tweede helft van 2014 een goede samenwerking is ontstaan tussen scholen, bijvoorbeeld tussen de Kluiverboom en het Alfa college.

Op 1 januari 2015 heeft de gemeente Groningen veel zorgtaken gekregen van het Rijk en de provincie. Om deze zorgtaken goed onder te brengen zijn er WIJ-teams gevormd waarin medewerkers van verschillende organisaties en de gemeente samenwerken. Ook in de wijk Beijum is zo'n team opgericht. Hierdoor zijn de werkzaamheden van diverse organisaties in het eerste half jaar van 2015 enigszins aangepast.

Prioriteiten

De verschillende organisaties lijken in hun samenwerking verschillende prioriteiten aan de aanpak van softdrugs te geven. Dit kan samenhangen met de rol die de partijen spelen bij de aanpak ervan, maar ook met in hoeverre de aanpak past bij de doelen van de betreffende organisaties. Vooral MJD en VNN zijn zeer actief, terwijl andere organisaties meer een doorgevendende rol lijken te hebben (bijvoorbeeld CJG en scholen). Zo worden vragen over softdrugs bij CJG opgepakt door VNN. Deze organisaties doen wel mee in overleggen en denken bijvoorbeeld mee over de aanpak, maar zijn minder bij de daadwerkelijke uitvoering van de aanpak betrokken.

² De politie geeft aan dat het lastig is om exacte cijfers van haar inspanningen aan te leveren. In het politieregistratiesysteem is hiervoor een code opgenomen, maar de geleverde inspanningen zijn niet altijd onder deze code weggeschreven. Hierdoor zijn de aangeleverde gegevens onvolledig en geven ze, volgens een woordvoerder van de politie, een vertekend beeld van wat de politie heeft gedaan.

Regierol

Binnen de pilot is voor de gemeente een regierol weggelegd. De gemeente coördineert de uitvoering van de afspraken en interventies en scheidt de voorwaarden. Daarnaast stimuleert de gemeente overleg en het uitwisselen van informatie. Hiervoor is een aantal bijeenkomsten georganiseerd en is een Facebook-groep opgericht. De bijeenkomsten zijn door de betrokken organisaties goed bezocht, maar van de Facebook-groep is niet of nauwelijks gebruik gemaakt.

3. Resultaten

Hieronder wordt ingegaan op de resultaten i.c. opbrengsten van de door de betrokken organisaties ontplooidde activiteiten. Begonnen wordt met het aantal jongeren dat met de inspanningen is bereikt. Vervolgens komt het aantal ouders dat aan cursussen of spreekuren heeft deelgenomen aan bod. Ten derde wordt aandacht besteed aan docenten en ten slotte wordt het aantal uitgevoerde handhavingsactiviteiten uiteengezet.

Jongeren

VNN en MJD organiseren jaarlijks de Maand van Liefde en Genot in Groningen. Voor deze activiteit verstrekt VNN voorlichtingsmateriaal aan MJD en wordt (extra) voorlichting gegeven. De Maand van Liefde en Genot is zowel in april 2014 als in april 2015 op het Heyerdahl en het Werkman College georganiseerd. Hiermee zijn in 2014 ongeveer 360 jongeren bereikt en in 2015 ongeveer 215 jongeren. Ook zijn in het kader van deze maand door VNN spreekuren georganiseerd waarmee in de eerste helft van 2014 acht jongeren en in de eerste helft van 2015 achttien jongeren zijn bereikt.

Daarnaast is door VNN een kennisquiz ontwikkeld die op de scholen is verspreid. Dit heeft in de eerste helft van 2014 geresulteerd in 99 ingevulde en teruggestuurde enquêtes. De kennisquiz is daarna (in de tweede helft van 2014 en in de eerste helft van 2015) niet meer ingezet. Overigens worden tijdens activiteiten van MJD jongeren ontmoedigd om alcohol en drugs te gebruiken en worden jongeren gecontroleerd op softdrugsgebruik. Hiermee zijn tientallen jongeren bereikt.

Ouders

In de eerste en tweede helft van 2014 hebben in totaal 16 ouders deelgenomen aan de cursus ‘alcohol, drugs en gamen’ van VNN. Hoeveel van hen uit Beijum en Lewenborg komen is onbekend. In de eerste helft van 2015 hebben geen ouders aan de cursus deelgenomen. Het spreekuur ‘stoppen met blowen’ van het CJG is alleen in de tweede helft van 2014 georganiseerd, waarop in totaal 11 ouders op zijn afgekomen.

Docenten

Zoals eerder vermeld zijn gedurende de pilot op het Heyerdahl en het Werkman College geen docentcursussen over preventie en signalering van softdrugs-

problematiek georganiseerd. Wel hebben 17 docenten in het eerste halfjaar van 2014 softdrugsproblematiek gesignaleerd en daarover met leerlingen gesproken. Of er in de tweede helft van 2014 en in de eerste helft van 2015 zulke gesprekken hebben plaatsgevonden is onbekend.

Handhavingsactiviteiten

MJD controleert tijdens al haar activiteiten op het gebruik van alcohol en drugs bij de jongeren. In de eerste helft van 2014 is één keer een overtreding van softdrugs geconstateerd, terwijl het in de tweede helft van 2014 om 30 gaat en in de eerste helft van 2015 om 15 constateringen. Het totaal aantal activiteiten is overigens afgenomen.

Na overleg in de lokale driehoek van burgemeester, officier van justitie en districtschef van de politie is een versnelde verwijzing naar HALT ingevoerd. Dit houdt in dat minderjarige jongeren in Beijum en Lewenborg direct een HALT-straf kunnen krijgen als de politie hen aanhoudt met maximaal 5 gram softdrugs op zak. De HALT-straf is alleen voor jongeren die voor het eerst een softdrugsstraf krijgen. Hoewel de politie heeft aangegeven blij te zijn met deze mogelijkheid is hiervan (nog) geen gebruik gemaakt.

4. Ten slotte

Tijdens het verzamelen van de gegevens voor de indicatoren rijst de vraag hoe belangrijk de organisaties de aanpak van softdrugs vinden, aangezien de kwantiteit en de kwaliteit van de verstrekte gegevens vaak tegenvalt. Daarnaast zijn de uitgevoerde activiteiten vaak (ook) gericht op problematisch gebruik van alcohol, gamen en sociale media en niet alleen op de aanpak van softdrugsproblematiek.

Bij de start van de pilot hebben de verschillende betrokken organisaties aangegeven welke activiteiten ze willen gaan uitvoeren. Het blijkt echter dat niet alle organisaties al hun acties hebben uitgevoerd of niet in de mate zoals was aangegeven. Ook lijkt niet elke organisatie even actief bij de aanpak betrokken te zijn. Een paar organisaties nemen het grootste deel van de activiteiten voor hun rekening. Dit alles tezamen betekent dat er minder aan de softdrugsproblematiek is gedaan dan oorspronkelijk is aangegeven door de betrokken organisaties.

Om het gebruik van softdrugs en de handel door jongeren – bijvoorbeeld het aantal wietkoeriers – terug te dringen is het raadzaam de aanpak voort te zetten. In de afgelopen periode is een basis gelegd waarin de organisaties elkaar beter weten te vinden, elkaars instrumenten inzetten en gebruik maken van elkaars expertise. Om de softdrugsproblematiek in Beijum en Lewenborg daadwerkelijk te laten afnemen, moet de gezamenlijke aanpak worden omgezet in meer concretere uitvoerende activiteiten en dient de aanpak bij de betrokken organisaties een hoge prioriteit te hebben.

Bijlage

De betrokken organisaties hebben gegevens aangeleverd over de indicatoren die voor hun organisatie van toepassing zijn. In deze bijlage worden achtereenvolgens de resultaten op de afzonderlijke input-, proces en outputindicatoren weergegeven.

1. Input

In deze eerste paragraaf wordt ingegaan op de inputindicatoren i.e. middelen die per organisatie zijn ingezet voor het leveren van de activiteiten.

MJD

In tabel 1.1 staan de resultaten op de inputindicatoren van de MJD weergegeven. De MJD heeft in het kader van de maand van Liefde en Genot (vindt plaats in april) het VNN-pakket diverse keren ingezet. In het eerste half jaar van 2014 is het pakket ingezet, hoe vaak dat precies is geweest is echter onbekend, terwijl in het eerste half jaar van 2015 het pakket vijf keer is ingezet. Dit pakket is gericht op middelengebruik in algemene zin en richt zich niet specifiek op het gebruik van softdrugs. De poster met diverse drugssoorten die tot het pakket behoort hangt standaard in elke activiteitenruimte. Tijdens de tour of love zijn gesprekken gevoerd met de jongeren. Gesprekken over blowen verliepen moeizaam. Jongeren zeggen de gevolgen wel te kennen, maar zich daar niet druk over te maken (vinden dat deze niet op hen van toepassing zijn).

Volgens de huisregels van de MJD is het nuttigen van alcohol, roken of draaien van joints niet toegestaan. Jongeren die voor de deur blowen of drinken worden vriendelijk verzocht een andere plek te zoeken. Het controleren op het gebruik van middelen gebeurt standaard bij elke activiteit. In alle drie de periodes is het een paar keer nodig geweest om jongeren aan te spreken op hun middelengebruik. In het eerste half jaar van 2015 hebben twee jongeren een toegangsverbod gekregen omdat zij naar aanleiding van de opmerkingen van de jongerenwerkers over hun softdrugsgebruik, de jongerenwerkers hebben bedreigd.

In beide wijken is er twee keer per week een soos. De jongerenwerkers geven aan dat tijdens elke soos er wel een gesprek plaatsvindt met enkele jongeren over hun middelengebruik en meer specifiek over hun softdrugsgebruik. In het eerste half jaar van 2014 was af en toe een medewerker van de VNN aanwezig tijdens een soos, zodat de jongeren op een vrij informele wijze met hem in contact konden worden gebracht. Dit is daarna niet meer gebeurd. Wel worden jongeren gewezen op de mogelijkheid contact op te nemen met de jongerenwerker van de VNN.

Tabel 1.1 Resultaten inputindicatoren naar acties MJD, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Maand van Liefde en Genot: inzetten VNN-pakket met informatiemateriaal	- Aantal keer VNN-pakket ingezet	Pakket is ingezet tijdens maand van liefde en genot, hoe vaak is niet bekend	Pakket is niet ingezet, want de maand (april) van Liefde en Genot valt niet in deze periode	Pakket is vijf keer ingezet
Maand van Liefde en Genot: spreekuur VNN	- Aantal keer dat spreekuur VNN heeft plaatsgevonden	1 keer	Spreekuur heeft niet plaatsgevonden, want de maand (april) van Liefde en Genot valt niet in deze periode	1 keer
Maand van Liefde en Genot: Spel Trip i.c.m. VNN leskoffer	- Aantal keer Spel Trip gespeeld	Het spel heeft niet plaatsgevonden	Het spel heeft niet plaatsgevonden	Het spel heeft niet plaatsgevonden
Tijdens de activiteiten is het gebruik van alcohol en drugs (inclusief het draaien van joints) niet toegestaan	- Aantal keer dat tijdens een activiteit is gecontroleerd op het gebruik van middelen	Standaard bij elke activiteit; in totaal ongeveer 160 activiteiten	Standaard bij elke activiteit; in totaal ongeveer 85 activiteiten	Standaard bij elke activiteit; in totaal ongeveer 63 activiteiten
Jongeren worden niet toegelaten tot een activiteit als ze dermate veel alcohol of drugs hebben gebruikt dat ze niet aanspreekbaar zijn	- Aantal keer dat voor aanvang van een activiteit is gecontroleerd op middelen-gebruik	Standaard bij elke activiteit; in totaal ongeveer 160 activiteiten	Standaard bij elke activiteit; in totaal ongeveer 85 activiteiten	Standaard bij elke activiteit; in totaal ongeveer 63 activiteiten
Jeugd- en jongerenwerkers ontmoedigen alcohol en drugs gebruik en maken dit onderwerp bespreekbaar bij jongeren die deelnemen aan een activiteit	- Aantal keer met jongeren gesproken over middelen-gebruik tijdens activiteit	Tijdens elke soos (in beide wijken 2x per week) vindt er met een paar jongeren een gesprek plaats over (hun) middelengebruik	Tijdens elke soos (in beide wijken 2x per week) vindt er met een paar jongeren een gesprek plaats over (hun) middelengebruik	Tijdens elke soos (in beide wijken 2x per week) vindt er met een paar jongeren een gesprek plaats over (hun) middelengebruik
Betrekken van ex-blowers bij het geven van voorlichting over blowen	- Aantal keer dat voorlichting door ex-blower is gegeven	Dit heeft niet plaatsgevonden	1x	Dit heeft niet plaatsgevonden
Jongeren op een subtiele manier doorverwijzen c.q. in contact brengen met VNN	- Medewerkers van VNN draaien mee tijdens soosavonden om gesprekken met jongeren te voeren	Gebeurt af en toe	Dit heeft niet plaatsgevonden	Dit heeft niet plaatsgevonden

De jongerenwerkers geven aan vanaf de zomer 2014 gericht samen te werken met collega's vanuit het straathoekwerk en sportwerk, schoolmaatschappelijk werk, scholen (zowel directie als docenten), VNN en politie aan de aanpak van de softdrugsproblematiek. Zo zijn onder andere de volgende activiteiten uitgevoerd:

- opzetten van een voorlichtingsactiviteit met leerlingen van het Alfa College voor leerlingen van groep 8 van 't Kompas;

- organiseren van interactieve workshops van een theatergroep op het Heyerdahl en het Alfa College;
- organiseren van een voorlichtingsspel in samenwerking met sportwerk voor leerlingen van het Wessel Gansfort college;
- gericht outreachend werken en surveilleren op en rond locatie Kluiverboom.

De werkzaamheden van de jongerenwerker in Beijum zijn in het eerste half jaar van 2015 enigszins aangepast. Hij maakt nu onderdeel uit van het wijkteam WijBeijum en richt zich vooral op preventie en voorlichting voor jongeren op het gebied van alcohol en drugs. Dit vindt voornamelijk plaats op scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Naar schatting zijn hiermee in het eerste half jaar van 2015 zo'n 240 jongeren bereikt.

VNN

VNN heeft in het eerste half jaar van 2014 één keer de cursus 'alcohol, drugs en gamen' uitgezet, in de tweede helft van 2014 is dit vijf keer, terwijl het in het eerste half jaar van 2015 niet meer is uitgezet (tabel 1.2). VNN werkt vanaf de zomer van 2014 veel samen met het jongerenwerk van de MJD en is betrokken (geweest) bij diverse activiteiten op en rondom de scholen (zie MJD). Zo heeft VNN in het tweede half jaar van 2014 enkele voorlichtingslessen voor leerlingen en ouderavonden georganiseerd. In het eerste half jaar van 2015 is twee keer een voorlichting gegeven aan bezoekers van de jeugdsoos en is voorlichtingsmateriaal ter beschikking gesteld aan de MJD.

Tabel 1.2 Resultaten inputindicatoren naar acties VNN, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Uitzetten cursus 'alcohol, drugs en gamen' samen met CJG en scholen	- Aantal keer cursus uitgezet	1 keer	5 keer	Dit heeft niet plaatsgevonden
In samenwerking met MJD en scholen blowkennisquiz lanceren	- Samen met MJD en scholen blowkennisquiz opgezet	Is uitgezet op alle scholen, CJG en jeugdsozen	Dit heeft niet plaatsgevonden	Dit heeft niet plaatsgevonden

CJG

Het spreekuur 'stoppen met blowen' is alleen in het tweede half jaar van 2014 twee keer georganiseerd: één keer voor een jonge moedergroep en eenmaal individueel met een moeder die blowde tijdens zwangerschap (tabel 1.3). Het CJG maakt sinds begin 2015 onderdeel uit van het wijkteam WijBeijum. Vragen over softdrugs worden opgepakt door VNN, het CJG werkt hierin alleen faciliterend, ze organiseren zelf niks op dat gebied.

Tabel 1.3 Resultaten inputindicatoren naar acties CJG, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Organiseren spreekuur 'stoppen met blowen'	- Aantal keer spreekuur georganiseerd	Niet gedaan, bleek niet haalbaar	Twee maal georganiseerd	Niet georganiseerd

Politie en HALT

De politie heeft een projectcode aangemaakt voor de acties en meldingen die kunnen worden gelinkt aan de pilot. Deze projectcode is echter pas in april 2014 aangemaakt en actief geworden, de gegevens van de politie over het eerste half jaar van 2014 hebben dan ook betrekking op de periode april tot en met juni 2014. Voor de gegevens over het tweede half jaar van 2014 en het eerste half jaar van 2015 geldt dat de aangeleverde gegevens onvolledig zijn en ,volgens een woordvoerder van de politie, een vertekend beeld geven van wat de politie heeft gedaan. De geleverde inspanningen zijn namelijk niet consequent onder de projectcode weggeschreven.

In de periode april tot en met juni 2014 heeft de politie twee keer een jongerencentrum bezocht en zeven keer andere plekken waar jongeren samen komen (tabel 1.4). In het tweede half jaar van 2014 liggen deze aantallen op respectievelijk één en eveneens zeven, terwijl voor het eerste half jaar over 2015 geldt dat deze aantallen onbekend zijn. In het kader van de pilot is nagegaan wat de mogelijkheden zijn van het inzetten van een samenscholingsverbod. Het is gebleken dat het instellen van een samenscholingsverbod mogelijk is voor een specifiek gebied in Beijum, te weten rondom winkelcentrum Oost.

In de periodes april tot en met juni 2014 en het tweede half jaar 2014 is geen enkele jongere in Beijum of Lewenborg geverbaliseerd vanwege het bezit van softdrugs, wel is in de periode april tot en met juni 2014 één jongere ingebracht bij HALT.

Tabel 1.4 Resultaten inputindicatoren naar acties politie, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14 ¹	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Bezoeken van jongerencentra en andere plekken waar jongeren bij elkaar komen	- Aantal keer jongerencentra bezocht - aantal keer andere plekken waar jongeren bij elkaar komen bezocht	2 (april 2014 t/m juni 2014) 7 (april 2014 t/m juni 2014)	1 7	Onbekend
Nagaan wat de mogelijkheden zijn van het inzetten van een samenscholingsverbod	- Nagaan mogelijkheden inzet samenscholingsverbod	Voor Beijum is een specifiek gebied (rondom winkelcentrum Oost) aangewezen waar een samenscholingsverbod van kracht is. In de rest van het gebied geldt geen samenscholingsverbod	Geen inzet samenscholingsverbod	Onbekend
Eerder verbaliseren zodat doorverwijzing via HALT naar VNN gemakkelijker wordt ¹	- Aantal keer blowende jongeren geverbaliseerd	0	0	Onbekend
Blowende jongere verplichten hulp te zoeken bij VNN	- Aantal blowende jongeren ingebracht bij HALT	1	Onbekend	Onbekend

Nijestee

Wat de ontwikkelingen zijn rondom het actualiseren van het hennepconvenant is bij Nijestee niet bekend (tabel 1.5).

Tabel 1.5 Resultaten inputindicatoren naar acties Nijestee, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Actualiseren hennepconvenant	- Hennepconvenant geactualiseerd	Gesprekken tussen gemeente, de Huismeesters en Nijestee over actualiseren hennepconvenant lopen nog	Stand van zaken is bij Nijestee niet bekend	Stand van zaken is bij Nijestee niet bekend

Heyerdahl en Werkman

Op beide scholen is de maand (in april) van Liefde en Genot zowel in het eerste half jaar van 2014 als in het eerste half jaar van 2015 uitgevoerd in het kader van het programma 'De gezonde school en genotmiddelen' (tabel 1.6). Tevens is in het eerste

¹ De politie heeft een projectcode aangemaakt voor de acties en meldingen die kunnen worden gelinkt aan de pilot. Deze projectcode is echter pas in april aangemaakt en actief geworden, de gegevens hebben dan ook betrekking op de periode april tot en met juni.

half jaar van 2014 op beide scholen een drugshond van de politie ingezet en zijn de kluisjes van de leerlingen gecontroleerd op drugs.

In de tweede helft van 2014 is, volgens de scholen, een goede samenwerking ontstaan tussen de scholen van de Kluiverboom en het Alfa college om het drugsgebruik van de leerlingen te voorkomen, c.q. tegen te gaan. Naast een consequente aanpak bij constatering is er ook een zorg component. De jongerenwerkers van het MJD spelen hier een voorname rol in. Zij zijn aanwezig op het schoolplein, houden de leerlingen in de gaten en ze informeren de scholen over mogelijke gebruikers.

In het kader van het project veilig en prettig uitgaan, dat is ontwikkeld op het Heyerdahlcollege, heeft de VNN in het eerste half jaar van 2015 voorlichting gegeven over het gebruik van drugs tijdens het uitgaan.

Tabel 1.6 Resultaten inputindicatoren naar acties Heyerdahl en Werkman, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten		
		1-1-14 t/m 30-6-14	1-7-14 t/m 31-12-14	1-1-15 t/m 30-6-15
Uitvoering programma 'De gezonde school en genotmiddelen'	- Aantal uitgevoerde onderdelen (en welke)	Maand van Liefde en Genot is uitgevoerd	Niet uitgevoerd, want de maand van Liefde en Genot valt niet in deze periode	Maand van Liefde en Genot uitgevoerd
Schoolveiligheidsplan	- Actief inzetten schoolveiligheidsplan	Speurhond ingezet en drugscontrole kluisjes	Niet uitgevoerd, want de problematiek speelde niet	Samenwerking met jongerenwerkers en de politie is geïntensiveerd
Mentoraat verstevigen	- Aantal uur besteed aan mentoraat	2-3 uur per week	Niet uitgevoerd, want de problematiek speelde niet	Onbekend hoeveel uur
Regelmatige herhaling van docenten-cursussen tav preventie en signalering van softdrugsproblematiek	- Aantal gegeven docenten-cursussen	Dit heeft niet plaatsgevonden	Dit heeft niet plaatsgevonden	Dit heeft niet plaatsgevonden

2. Proces

In deze tweede paragraaf wordt ingegaan op de procesindicatoren i.e. de wijze waarop de activiteiten tot stand zijn gekomen en is samengewerkt.

MJD

In Lewenburg heeft het spreekuur van VNN zowel in het eerste half jaar van 2014 als in het eerste half jaar van 2015 één keer plaatsgevonden. Tijdens dit spreekuur is met vijf (2014) respectievelijk 18 (2015) jongeren gesproken (tabel 2.1). Zowel in Beijum als in Lewenburg is in het eerste half jaar van 2014 een medewerker van de VNN af en toe aanwezig bij een soosavond. Tijdens deze avonden worden jongeren op een subtiele en informele wijze in contact gebracht met de medewerker van de VNN. In totaal zijn in die periode vijf jongeren doorverwezen en drie jongeren in contact

gebracht met VNN. In het tweede half jaar van 2014 zijn geen jongeren doorverwezen naar de VNN, terwijl in het eerste half jaar van 2015 vijf jongeren zijn doorverwezen. Geen van deze jongere heeft uiteindelijk contact gehad met VNN, dit werd onder andere veroorzaakt door gebrek aan motivatie en een te hoge drempel om contact op te nemen met VNN.

Tabel 2.1 Resultaten procesindicatoren MJD, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Maand van Liefde en Genot: spreekuur VNN	- Aantal gesprekken over softdrugsgebruik met jongeren	5 (Lewenburg)	n.v.t.	18 (Lewenburg)
Jongeren op een subtiele manier doorverwijzen c.q. in contact brengen met VNN	- Aantal keer jongeren doorverwezen naar VNN - aantal keer jongeren in contact gebracht met VNN	5	0	5
		3	0	0

VNN

Op de scholen in Beijum en Lewenburg zijn in het eerste half jaar van 2014 honderden quizkaarten verspreid in het kader van de blowkennisquiz (tabel 2.2). In de periodes daarna is de blowkennisquiz niet meer uitgevoerd.

Tabel 2.2 Resultaten procesindicatoren VNN, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
In samenwerking met MJD en scholen blowkennisquiz lanceren	- Aantal keer blowkennisquiz uitgevoerd	Exacte aantal onbekend, zijn honderden quizkaarten uitgevoerd	n.v.t.	n.v.t.

Politie en HALT

Het samenscholingsverbod is niet ingezet; het bleek afdoende de jongeren eerst te waarschuwen (tabel 2.3). Verder zijn er geen jongeren doorverwezen naar HALT en is onbekend hoeveel jongeren zijn doorverwezen naar VNN.

Tabel 2.3 Resultaten procesindicatoren politie en HALT, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14 ²	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Nagaan wat de mogelijkheden zijn van het inzetten van een samenscholingsverbod	- Aantal keer samenscholingsverbod ingezet	0, alleen waarschuwingen dit had voldoende effect	0	Onbekend
Eerder verbaliseren zodat doorverwijzing via HALT naar VNN gemakkelijker wordt	- Aantal keer blowende jongeren doorverwezen naar HALT	0	0	Onbekend
Blowende jongere verplichten hulp te zoeken bij VNN	- Aantal jongeren doorverwezen naar VNN	Onbekend	Onbekend	Onbekend

Nijestee

In het eerste half jaar van 2014 is Nijestee niet betrokken geweest bij het opsporen van een wietkwekerij in Beijum en Lewenborg (tabel 2.4). Zowel in het tweede half jaar van 2014 als in het eerste half jaar van 2015 is dit twee keer gebeurd. In beide periodes was dit één keer naar aanleiding van een anonieme tip en één keer is de wietkwekerij ontdekt door de politie.

Tabel 2.4 Resultaten procesindicatoren Nijestee, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Uitvoeren hennepconvenant	- Aantal keer betrokken bij opsporen wietkwekerij	0	2	2

Heyerdahl en Werkman

Op beide scholen heeft de docentencursus over preventie en signalering van softdrugsproblematiek niet plaatsgevonden (tabel 2.5). Tevens is er geen contact geweest met het CJG in verband met softdrugsgebruik van leerlingen. Wel geven beide scholen aan dat er contact is met het jongerenwerk van MJD en VNN over het middelengebruik van leerlingen.

² De politie heeft een projectcode aangemaakt voor de acties en meldingen die kunnen worden gelinkt aan de pilot. Deze projectcode is echter pas in april aangemaakt en actief geworden, de gegevens hebben dan ook betrekking op de periode april tot en met juni.

Tabel 2.5 Resultaten procesindicatoren Heyerdahl en Werkman, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Regelmatige herhaling van docentencursussen t.a.v. preventie en signalering van softdrugsproblematiek	- Aantal docenten dat heeft deelgenomen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Meer contact met CJG	- Aantal contacten met CJG ivm softdrugsgebruik leerlingen	0	0	0

3. Output

In deze laatste paragraaf wordt ingegaan op de outputindicatoren i.e. de door de betrokken organisaties ontplooidde activiteiten (opbrengsten).

MJD

Zoals al aangegeven controleert de MJD bij elke activiteit de jongeren op het gebruik van alcohol en drugs. In het eerste half jaar van 2014 is één jongere die tijdens zware regenbui in deur opening stond te blowen, vriendelijk verzocht weg te gaan, terwijl geen enkele keer een jongere niet is toegelaten tot een activiteit (tabel 3.1). In het tweede half jaar van 2014 zijn 16 jongeren niet toegelaten tot een activiteit, waarvan het bij 11 ging om softdrugsgebruik, in het eerste half jaar van 2015 ligt dit aantal op drie jongeren. Daarnaast is het in het eerste half jaar van 2014 één keer voorgekomen dat een jongere tijdens een activiteit een joint draaide, in de periodes daarna ligt dit aantal met respectievelijk 30 keer in het tweede half jaar van 2014 en 15 keer in het eerste half jaar van 2015 beduidend hoger.

Tabel 3.1 Resultaten outputindicatoren MJD, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Maand van Liefde en Genot: inzetten VNN-pakket met informatiemateriaal	- Aantal bereikte jongeren	21	n.v.t.	89
Maand van Liefde en Genot: spreekuur VNN	- Aantal bereikte jongeren	8	n.v.t.	18
Maand van Liefde en Genot: Spel Trip icm VNN leskoffer	- Aantal bereikte jongeren	0	n.v.t.	n.v.t.
Tijdens de activiteiten is het gebruik van alcohol en drugs (inclusief het draaien van joints) niet toegestaan	- Aantal overtredingen totaal - aantal overtredingen softdrugsgebruik (incl. draaien)	1 overtreding 1 overtreding	30 overtredingen 30 overtredingen	15 overtredingen 15 overtredingen
Jongeren worden niet toegelaten tot een activiteit als ze dermate veel alcohol of drugs hebben gebruikt dat ze niet aanspreekbaar zijn	- Aantal jongeren dat niet is toegelaten tot een activiteit vanwege middelengebruik - aantal jongeren dat niet is toegelaten tot een activiteit vanwege softdrugsgebruik	0 0	16 11	3 3
Jeugd- en jongerenwerkers ontmoedigen alcohol en drugs gebruik en maken dit onderwerp bespreekbaar bij jongeren die deelnemen aan een activiteit	- Aantal bereikte jongeren	Ongeveer 50	Ongeveer 60	Onbekend
Betrekken van ex-blowers bij het geven van voorlichting over blowen	- Aantal bereikte jongeren	Niet gedaan	Onbekend	Niet gedaan
Jongeren op een subtiele manier doorverwijzen c.q. in contact brengen met VNN	- Aantal bereikte jongeren	8	Niet gedaan	5

VNN

In totaal hebben zowel in het eerste half jaar als in het tweede half jaar van 2014 acht ouders deelgenomen aan de cursus 'alcohol, drugs en gamen'. Hoeveel van hen uit Beijum en Lewenborg komen is echter onbekend (tabel 3.2). Van de quizkaarten die in het eerste half jaar van 2014 via de scholen zijn verspreid zijn 99 ingevuld en teruggestuurd. Daarna is de kennisquiz niet meer uitgevoerd.

Tabel 3.2 Resultaten outputindicatoren naar acties VNN, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Uitzetten cursus 'alcohol, drugs en gamen' samen met CJG en scholen	- Aantal bereikte ouders	8	8	n.v.t.
In samenwerking met MJD en scholen blowkennisquiz lanceren	- Aantal bereikte jongeren	99 jongeren hebben de kennis ingevuld en teruggestuurd	n.v.t.	n.v.t.

CJG

Het spreekuur 'stoppen blowen' is alleen in het tweede half jaar van 2014 georganiseerd. In totaal zijn hiermee 11 ouders bereikt (tabel 3.3).

Tabel 3.3 Resultaten inputindicatoren naar acties CJG, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Organiseren spreekuur 'stoppen met blowen'	- Aantal bereikte ouders	n.v.t.	11 ouders	n.v.t.
	- Aantal bereikte jongeren	n.v.t.	0 jongeren	n.v.t.

Politie

In de periode april tot en met juni 2014 is één jongere vanwege zijn/haar blowgedrag door de politie gesignaleerd en ingebracht in het sociaal team, terwijl in het tweede half jaar van 2014 vier blowende jongeren zijn gesignaleerd en twee jongeren zijn doorverwezen (tabel 3.4). Daarnaast zijn in beide periodes respectievelijk zeven en twee wietkwekerijen ontmanteld. In de tweede helft van 2014 zijn daarnaast drie wietkoerier aangehouden.

Tabel 3.4 Resultaten outputindicatoren naar acties politie, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14 ³	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Signaleren van jeugdige blowers en deze vervolgens doorverwijzen naar instanties	- Aantal blowende jongeren gesignaleerd - Aantal blowende jongeren doorverwezen	1 (ingebracht bij sociaal team) 0	4 2	Onbekend
Bezoeken van jongerencentra en andere plekken waar jongeren bij elkaar komen	- Aantal bereikte jongeren	niet bekend	Onbekend	Onbekend
Aanpakken wietkoeriers en kwekerijen	- Aantal aangehouden wietkoeriers - Aantal ontmantelde wietkwekerijen	0 7	3 2	Onbekend
Nagaan wat de mogelijkheden zijn van het inzetten van een samenscholings verbod	- Aantal keer samenscholings verbod overtreden - Aantal jongeren betrokken bij overtreding samenscholings verbod	0 0	0 0	Onbekend

Heyerdahl en Werkman

De aantallen leerlingen die zijn bereikt tijdens de maand van Liefde en Genot liggen op respectievelijk 360 in het eerste half jaar van 2014 en 215 in het eerste half jaar van 2015 (tabel 3.5). Daarnaast hebben in het eerste half jaar van 2014 zes jongeren het schoolveiligheidsplan overtreden in relatie tot het gebruik van softdrugs, in het eerste half jaar van 2015 ligt dit aantal op zes à zeven.

³ De politie heeft een projectcode aangemaakt voor de acties en meldingen die kunnen worden gelinkt aan de pilot. Deze projectcode is echter pas in april aangemaakt en actief geworden, de gegevens hebben dan ook betrekking op de periode april tot en met juni.

Tabel 3.5 Resultaten outputindicatoren naar acties Heyerdahl en Werkman, 2014 en eerste half jaar 2015

Actie	Input-indicatoren	Resultaten 1-1-14 t/m 30-6-14	Resultaten 1-7-14 t/m 31-12-14	Resultaten 1-1-15 t/m 30-6-15
Uitvoering programma 'De gezonde school en genotmiddelen'	- Aantal bereikte leerlingen	360	n.v.t.	215
Schoolveiligheidsplan	- Aantal leerlingen dat schoolveiligheidsplan in relatie tot softdrugsgebruik heeft overtreden	6	0	6 à 7
	- aantal leerlingen waarvan bezit van softdrugs is vastgesteld	10	0	6 à 7
Mentoraat verstevigen	- Aantal leerlingen dat vanwege softdrugsgebruik contact met de mentor heeft gehad	2	5	4 à 5
Regelmatige herhaling van docentencursussen t.a.v. preventie en signalering van softdrugsproblematiek	- Aantal keer dat docenten softdrugsproblematiek hebben gesignaleerd	17	0	Onbekend
	- Aantal keer dat docenten daarover met leerlingen hebben gesproken	17	0	Onbekend

COLOFON

November 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Tekst:	B. Bieleman, A. Kruize, M. Sijstra
Opmaak:	M. Haaijer
Drukker:	Copy-copy Groningen
Opdrachtgever:	Gemeente Groningen

ISBN: 978 90 8874 209 5

© St. INTRAVAL

Postadres

Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail info@intraval.nl

www.intraval.nl

Kantoor Groningen
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam
Goudsesingel 68
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

